

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΑ ΚΗΠΟΥΡΙΑ

Πω πω, ζέστη! Καλοκαίρι του '63 κι εγώ με τον πατέρα μου και τον φίλο του τον Χαβδώτη, τον Φυσικό, κατεβαίναμε έναν κασικόδρομο από τα Χαβδάτα για να πάμε στα Κηπούρια. Με είχαν ανεβάσει στο γαϊδουράκι γιατί ο δρόμος για να φτάσουμε ήταν δύσβατος, γεμάτος πέτρες.

Αφού περάσαμε ένα μέρος γεμάτο θυμάρι και μία στάνη σε μια στροφή του δρόμου, βρεθήκαμε στην πίσω μεριά της Παλικής, έχοντας αντίκρυ μας το απέραντο γαλάζιο του Ιονίου... Στα πόδια μας κάτω απλωνόταν ένα πυκνό δάσος από πουρνάρια, θάμνους ή δέντρα και κυπαρίσσια...

Σταθήκαμε να δούμε την θέα... κάτω δεξιά το Μοναστήρι των Κηπουρών. Τα Κηπούρια. Έπιασα το καπέλο μου με τα χέρια μου για να μην μου το πάρει ο μαΐστρος που φύσαγε. Ωραίο καπέλο, σαν αυτών που έκαναν σαφάρι στην Αφρική. Μια κάσκα. Ιστορίες των κόμικς που διάβαζα μανιωδώς! Το είχαμε πάρει στην Λευκάδα. Ο πατέρας μου έβγαλε το ψάθινο καπέλο του, σκούπισε τον ιδρώτα στο μέτωπο με ένα μαντήλι και συνεχίσαμε να κατεβαίνουμε. Ο δρόμος είχε στροφές και πηγαίναμε αργά μην πέσουμε και σπάσουμε τίποτε...

«Το λέμε Κηπούρια γιατί οι καλόγεροι εδώ καλλιεργούν κήπους κι έχουν αμπέλια με βοστυλίδι», μου 'πε ο πατέρας μου. Θα φροντίσουμε τον Θεοδώρητο και θα παρακαλέσουμε τους καλογέρους να μας ανοίξουν την βιβλιοθήκη να φάξουμε να βρούμε κάτι για τον πρόγονό μας, τον γενάρχη μας και τα χωριά μας. Τα βιβλία είναι από το μοναστήρι στα Ιριά ή Γεριά όπως τα λέμε. Τα έφεραν εδώ όταν πέσανε από έναν μεγάλο σεισμό πριν αιώνες», συμπλήρωσε.

Χάρηκα πολύ που άκουσα για βιβλιοθήκη! «Τα βιβλία κάτι θα λένε», σκέφτηκα. Από τότε που πήγαινα στο μαγαζί του Κώστα για φώνια, άκουγα διάφορα για την Κατοχή, για τον παπα-Μπασσιά, για τον πρώτο Λοβέρδο που τον λέγανε και Μεγάλο όπως ο Κώστας... Θυμάμαι μάλιστα μια σκηνή που ο Κώστας έλεγε με ένταση ότι ήρθε από το Μιλάνο! Σκέφτηκα λοιπόν ότι τώρα θα 'ταν η ευκαιρία να βρίσκαμε και το όνομά του...

«Πού είναι τα Ιριά;» ρώτησα, «και τι σημαίνει “Ιριά ή Γεριά”;»

«Πάνω από τους Πετανούς, αλλά δεν ξέρουμε τι σημαίνει. Λένε ότι επειδή εκεί φύλαγαν τα ιερά, το ονόμασαν έτσι», απάντησε ο πατέρας μου. «Έτσι το έλεγαν οι παλαιοί».

Στρίβοντας στην τελευταία στροφή, είδαμε μπροστά μας, στο τέλος της κατηφόρας την είσοδο του Μοναστηριού, μια σιδερένια πόρτα και κάποιους

καλόγερους να τριγυρνούν στην αυλή. Σταματήσαμε γιατί φτάσαμε. Πήδηξα από το σαμάρι και κοίταξα τριγύρω. Παντού πράσινο! Ένα δάσος από κυπαρίσσια και αγριοβελανιδιές!

«Κοίτα», μου 'πε ο πατέρας μου, «εκεί πίσω είναι μια σπηλιά! Την λέμε η σπηλιά του Λιβιέρη». Κοίταξα κατά 'κει που μου 'δειχνε.

«Πού είναι; Δεν την βλέπω», και συνέχισα: «Ποιος ήταν αυτός ο Λιβιέρης;» ρώτησα με περιέργεια.

«Ένας που έζησε πριν αιώνες εδώ, αλλά δεν ξέρω περισσότερα», μου 'πε ο πατέρας μου. «Η σπηλιά είναι πιο πίσω, κρυμμένη από την βλάστηση», συνέχισε... «Από εδώ δεν θα δεις τίποτε. Πρέπει να την φάξεις. Εδώ στο Μοναστήρι, την περίοδο της Κατοχής, είχαμε άνθρωπο που μας πληροφορούσε για τις κινήσεις των γερμανικών πλοίων πριν αποβιβάσουν! Μια εβδομάδα έψαχναν να βρουν το κατάλληλο σημείο και γυρνούσαν γύρω γύρω από το νησί».

Μπήκαμε λοιπόν μέσα στο Μοναστήρι και μας υποδέχτηκαν οι καλόγεροι. Ειδοποίησαν τον ηγούμενο ότι ήρθαμε κι αυτός, αφού μας καλωσόρισε, μας οδήγησε στον κατάκοιτο Θεοδώρητο.

Χάρηκε! Τον φρόντισε και ο πατέρας μου και ο φίλος του! Οι καλόγεροι πρόσφεραν καφέ και λουκούμια. Εμένα μου έδωσαν γλυκό κυδώνι. Μονορούφι αδειάσαμε δυο ποτήρια δροσερό νερό ο καθένας μας και πήραμε δυνάμεις. Τους άφησα να φροντίσουν τον Θεοδώρητο και ξαμολήθηκα να ψάχνω τους χώρους στην αυλή του Μοναστηριού. Αυτό μ' άρεσε! Να ψάχνω... Όμορφα λουλούδια, ντάλιες, φούξιες, βιγκώνιες, χάρτινα σε γλάστρες, αλλά και κληματαριές άσπρου κοντορεγάλε. Κάτω το έδαφος είχε ένα μωσαϊκό από γουλιά της θάλασσας... Λίγο αργότερα είδα τον πατέρα μου και τον φίλο του να βγαίνουν από τα κελιά και κατάλαβα ότι θα πήγαιναν στην βιβλιοθήκη. Έτρεξα ενθουσιασμένος κοντά τους. Ένοιωθα ότι ζω μια πάρα πολύ σημαντική στιγμή! Όμως, τι απογοήτευση!

«Εσύ έξω», μου 'πε ορθά κοφτά ο πατέρας μου! «Μπορεί να χαλάσεις κάτι».

«Εγώ;» αναρωτήθηκα... «Ποτέ δεν χάλασα βιβλίο... γιατί με αφήνουν έξω;» Μου ξίνισε! Τέλος πάντων, έξω. «Θα τα καταφέρει», σκέφτηκα και περιμένα με αγωνία έξω από την πόρτα μαζί με την στενοχώρια μου κι έπαιζα με τα πετραδάκια ανάμεσα στα γουλιά που ήταν στο έδαφος. Η πόρτα της βιβλιοθήκης έκλεισε πίσω τους κι εγώ περίμενα ν' ακούσω την χαρμόσυνη είδηση... Κάποιοι καλόγεροι περνούσαν και με κοίταζαν...

Πέρασε κάμποση ώρα και η πόρτα άνοιξε. Είδα τον πατέρα μου να βγαίνει πρώτος. Στάθηκε πάνω στο χαμηλό κεφαλόσκαλο, έβαλε τα χέρια στην μέση, κοίταξε δεξιά αριστερά. Η αγωνία μου ήταν μεγάλη. Περίμενα την μεγάλη είδηση!

«Τίποτε! Δεν υπάρχει τίποτε...» είπε απογοητευμένος και στενοχωρημένος.

Θλίψη! Στενοχωρήθηκα! Η καρδιά μου σφίχτηκε! Ούτε μέσα μπήκα, ούτε ο πατέρας μου βρήκε κάτι... Ευχαριστήσαμε τους καλογέρους για την φιλοξενία και πήραμε τον δρόμο του γυρισμού.

Ανέβηκα στο γαϊδουράκι και ξεκινήσαμε να γυρίσουμε, μην μας πιάσει το σούρουπο. Και οι τρεις αμίλητοι... Αποτυχία!

ΤΟ ΣΚΑΚΙ ΚΑΙ Ο ΠΥΡΓΟΣ

Καλοκαίρι του '65. Μεσημεράκι. Κάτω από την δροσιά της κληματαριάς της αυλής του σπιτιού μου, παίζαμε την τέταρτη παρτίδα σκάκι με τον αδελφό μου. Είχαμε μεγάλη μανία με το σκάκι και οι δύο. Παίζαμε πολλές φορές και κάθε μέρα. Το κομμάτι που μου άρεσε ήταν ο πύργος γιατί κινείται σε ευθείες, ορθά κοφτά σαν τσεκούρι και ποτέ πλάγια.

«Πρέπει να πας για ψώνια», μου 'πε η μάνα μου και σταματήσαμε να παίζουμε. Τρέχοντας προς το μαγαζί του Πλάτωνα και κατεβαίνοντας στην κατηφόρα της εκκλησιάς της Αγίας Θέκλας, είδαμε τα ξαδέλφια και μπήκαμε όλοι μέσα στον χώρο του νεκροταφείου. Παρατήρησα ένα σχέδιο πάνω από την ανατολική πόρτα της εκκλησίας που το 'βλεπα κάτω από τον κεντρικό δρόμο, αλλά δεν καταλάβαινα τι ήταν!

«Θέλω να το δω», τους είπα. «Θα ανέβω πάνω στο μουράγιο». Από εκεί που ήμουν ήταν πολύ λοξά και δεν μπορούσα να καταλάβω τι στο καλό ήταν αυτό.

«Θα πέσεις», μου 'πε ο Διονύσης. «Είναι άκρη, τσίμα! Δεν πάμε εκεί».

Δεν τον άκουσα. Ανέβηκα με πολλή προσοχή πάνω στο ψηλό μουράγιο. Από κάτω ο δρόμος στρωμένος με γουλιά της θάλασσας. Αν έπεφτα από εκεί στον δρόμο, θα γινόμουν μακαρίτης! Έστριψα με μεγάλη προσοχή να δω τι υπήρχε πάνω από την πόρτα της εκκλησίας. Ένας Πύργος! Ένας Πύργος, σαν αυτόν που έπαιζα στο σκάκι, ήταν αυτό που δεν μπορούσα να δω από άλλες μεριές! «Πύργος;» αναρωτήθηκα. Τι δουλειά έχει ένας πύργος του σκακιού πάνω σε μια εκκλησία; Δεν μπορώ να το ερμηνεύσω! Πολύ περίεργο, παράξενο! Στόλισαν την εκκλησιά μ' έναν πύργο σκακιού; Καρφώθηκε αυτή η σκέψη στο μυαλό μου...

Σεπτέμβρης 2008, Λονδίνο

Κοίταξα το ρολόι μου. Είναι δεν είναι εννιά το πρωί και με γοργό βήμα διέσχισα την οδό Ντιουκ στην Μείφερ στο Λονδίνο. Απέναντι από το πολυκατάστημα Σέλφριτζες έχει βιβλιοπωλείο. Τα λόγια της Ιστορικού Τέχνης με έβαλαν σε μεγάλη περιέργεια!

«Αυτός που βρήκες είναι ο Πρόσπερο της “Τρικυμίας” του Σαίξπηρ», μου είχε πει το περασμένο βράδυ... Πέρασα βιαστικά έξω από το ιταλικό εστιατόριο «Σπαγγέτι Χάουζ» και έστριψα αριστερά στην γωνία. Δεν είχε πιάσει ακόμα πολλή κίνηση... Κάποιοι καθάριζαν ακόμα τα καταστήματά τους και το πεζοδρόμιο. Απέναντί μου δεξιά το γιγάντιο Σέλφριτζες! Τα κόκκινα διώροφα λεωφορεία κινούνται πάνω κάτω στην Όξφορντ Στριτ. Μπήκα στο μικρό βιβλιοπωλείο, έφαξα με αγωνία να βρω το βιβλίο, την «Τρικυμία» του Σαίξπηρ! Να το! Και καλή έκδοση! Το αγόρασα. Βγήκα έξω και πήγα βιαστικά στην στάση του λεωφορείου, έκατσα στο κάθισμα, το ξεφύλλισα και άρχισα να το διαβάζω... Μετά το ναυάγιο του πλοίου, που γράφει στην αρχή, άρχισα να νοιώθω περίεργα...

«Τι γίνεται εδώ;» αναρωτήθηκα. «Ο Σαίξπηρ... με αντιγράφει; Δεν είναι δυνατόν να γράφει αυτά που βρήκα!» Συνοφρυώθηκα! Έγραφε ότι είχα βρει! Η Ιστορικός Τέχνης είχε απόλυτο δίκιο! Εκλεισα απότομα το βιβλίο γιατί τρόμαξα! Ο μεγάλος Σαίξπηρ ήξερε την ιστορία που βρήκα και όπως ήταν μοναδικός και περίφημος μυθοπλάστης έγραψε την «Τρικυμία».

Ένοιωσα ότι μπήκα σε μια χώρα θαυμάτων και σκέφτηκα να πάω στο Ρίτσαμοντ, στην Ταράτσα, εκεί που ο κόσμος σύχναζε τα βραδάκια, δίπλα στον Τάμεση, να κάτσω να διαβάσω το υπόλοιπο... Το λάτρευα αυτό το μέρος λόγω της πολυκοσμίας και της επαφής με τον κόσμο...

Πήρα λοιπόν το τραίνο, περπάτησα αρκετά και έφτασα εκεί που ήθελα. Έκατσα σ' ένα παγκάκι με καλή ορατότητα στον Τάμεση που περνούσε από δίπλα. Με ξεκούραζε να χαζεύω το καταπράσινο τοπίο και τις βάρκες που ανεβοκατέβαιναν το ποτάμι. Σε κάποια σημεία παράλληλα στο ποτάμι ξεπρόβαλαν και ποδηλάτες. Συννεφιασμένη μέρα! Πήρα στα χέρια μου την «Τρικυμία» και άρχισα το διάβασμα.

Ωχ, τι να αυτό; Πράξη δεύτερη, σκηνή πρώτη... Τι λέει εδώ; «ΑΝΤΩΝΙΟΣ (ο αδελφός του Πρόσπερο): “Αν γινότανε αυτό που τώρα μοιάζει: πεθαμένος...” ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ (ο αδελφός του Βασιλιά της Νάπολης): “Θυμάμαι πώς πήρες την εξουσία στο Μιλάνο από τον αδελφό σου τον Πρόσπερο. Το έχω για παράδειγμα! Όπως εσύ πήρες το Μιλάνο, έτσι εγώ θα πάρω την Νάπολη...”» Ψεύτικος θάνατος στο Μιλάνο; Μα να! Είναι ξεκάθαρο!

Το μυαλό μου άρχισε να αντιστοιχίζει πρόσωπα και γεγονότα... Η Ιστορικός Τέχνης είχε δίκιο! «Κάπου εδώ κοντά στον Τάμεση πρέπει να τα έμαθε ο Σαίξπηρ», σκέφτηκα... Αλλά πώς;

Δεκέμβρης 1592, Λονδίνο Η ΠΑΡΕΑ ΤΟΥ ΠΑΝΔΟΧΕΙΟΥ «ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ ΤΟΥ ΑΓΡΙΟΓΟΥΡΟΥΝΟΥ»

Δεν είναι και ό,τι καλύτερο η σημερινή μέρα για το Λονδίνο, μια και βρέχει διαρκώς από το πρωί. Τώρα που σουρούπωσε και σταμάτησε να βρέχει, ο Τζώνυ ανοίγει την πόρτα της παμπ του, ρίχνοντας κλεφτές ματιές στον συννεφιασμένο ουρανό.

«Διαολόκαιρος! Είναι έτοιμος να ρίξει πέτρες, που να πάρει», μουρμούρισε, στερεώνοντας την πόρτα. Ξύνει το κεφάλι και πάει προς το ποτάμι να δει το ύψος του νερού. Ησύχασε που δεν είδε να έχει φουσκώσει και τράβηξε στην παμπ να ανάψει τα κεριά. Οι άμαξες στον δρόμο άρχισαν να πυκνώνουν, εδώ στο Ίστ-τσιπ, και κάποιες σταμάτησαν έξω από την παμπ, αφήνοντας πελάτες. Πιο πέρα, κάποια καταστήματα της αγοράς ήταν ακόμα ανοιχτά, περιμένοντας τους τελευταίους πελάτες. Ο Τζώνυ μπήκε μέσα βιαστικά να προλάβει τους πελάτες κι έτρεξε να ανάψει τα κεριά στους κεντρικούς πολυελαίους. Τα πρόσωπα των λίγων θαμώνων που είχαν κιόλας μπει φωτίστηκαν καθώς μιλούσαν διαρκώς χαμηλόφωνα. «Το Κεφάλι του Αγριογούρουνου», η παμπ του Τζώνυ, έλαμψε από το φως, καθώς άναβε τα κεριά. Ψηλά πάνω από την είσοδο κρεμόταν το σήμα της παμπ με το κεφάλι του αγριογούρουνου. Εδώ μαζευόταν όλος ο καλός ο κόσμος του Λονδίνου, η αφρόκρεμα, και ο Τζώνυ ήταν περήφανος γι' αυτό. Έπρεπε όμως όλους να τους έχει ευχαριστημένους, το 'ξερε κι έβαζε τα δυνατά του! Καθόταν όρθιος στην άκρη του πάγκου και τα μάτια του έλεγχαν βιαστικά κάθε γωνιά. Περίμενε με αγωνία να ακούσει τι ήθελαν οι θαμώνες! Πολλές φορές περπατούσε ανάμεσα στα τραπέζια και ρωτούσε αν θέλουν κάτι.

«Έλα, Τζώνυ! Άναψε και κανένα κεριά από 'δώ!» ακούστηκε κάποιος. «Μας έφαγε το σκοτάδι σήμερα! Μουντός καιρός και πολλή βροχή».

«Σταθείτε πρώτα ν' ανάψω κι αυτά στους τοίχους και τα κηροπήγια στους μπουφέδες κι έρχομαι κι από 'κεί...» είπε ανάβοντας βιαστικά τα κεριά.

«Σίγουρα! Το φως διώχνει τα σκοτάδια», ακούστηκε κάποιος από το τραπέζι δεξιά κοντά στο παράθυρο με τα χρωματιστά τζάμια.

Έρχονταν ακόμη και άνθρωποι του Παλατιού, όπως όλοι αυτοί κάτω στην

γωνία αριστερά, δίπλα στο παράθυρο. Τους άρεσε εκείνη η θέση και πάντα ο Τζώνυ την κρατούσε γι' αυτούς, έστω κι αν δεν έρχονταν όλοι τους. Ο Χένρυ Κάρεϋ δηλαδή, που ήταν ανιψιός της Άννας Μπολέιν και ξάδελφος της βασίλισσας Ελισάβετ, καθώς και ο Σερ Ρόμπερτ Σέσιλ που ήταν κόμης του Σώλτσμπερυ, πρωτεξάδελφος του φιλοσόφου Βάκωνα, γενικός γραμματέας του κράτους και αρχηγός της κατασκοπίας-αντικατασκοπίας, το είχαν απαιτήσει, γιατί δεν ήθελαν να ακούγονται οι κουβέντες τους από τους άλλους. Ήθελαν να είναι λίγο απομονωμένοι και πολλές φορές μιλούσαν χαμηλόφωνα. Πολιτικές συζητήσεις και αστεία ήταν το ρεπερτόριό τους, μακριά από τα αυτιά των υπολοίπων.

Στο καλοστρωμένο τραπέζι τους και στο κέντρο, ο Τζώνυ έβαλε το ψητό ελάφι και παραδίπλα πιατέλες με ψητές πατάτες – αυτό το εξωτικό και νιόφερτο έδεσμα που είχε ξετρελάνει τον ουρανίσκο των Άγγλων – και ψωμί. Τα ποτήρια τους με την μπύρα ήταν γεμάτα!

«Θέλετε κάτι, άρχοντές μου;» ρώτησε ο Τζώνυ πλησιάζοντας στο τραπέζι τους.

«Όχι», αποκρίθηκε ο Χένρυ Κάρεϋ.

«Θα σε φωνάξουμε εμείς, άμα χρειαστούμε κάτι», είπε ο Μπαρμπέιτζ.

«Τι γίνεται, φίλοι μου;» ρώτησε ο Τζωρτζ Μπράιαν, που μόλις μπήκε, βγάζοντας το καπέλο του και το παλτό του. Τίναξε την βροχή που είχε πέσει πάνω του, το κρέμασε και πήγε να κάτσει στο τραπέζι.

«Επέστρεψες, Σερ Οράτιε;» ρώτησε με απορία κοιτάζοντας όλους, καθώς καθόταν. «Δεν σε βλέπω και τόσο ευδιάθετο!» είπε ο Τζωρτζ Μπράιαν, καθώς προσπαθούσε να βολευτεί στην καρέκλα.

«Επέστρεψε», είπε ο Χένρυ Κάρεϋ, «και σήμερα το πρωί ήταν στο Παλάτι».

«Σοβαρά; Για ποιο λόγο; Συμβαίνει κάτι; Πάντα χαμογελαστο σε ξέρω!» ξαναρώτησε ο Τζωρτζ Μπράιαν. «Έχουμε κάτι το πολύ σημαντικό;»

«Μπα! Δεν πρόκειται για είδηση κατασκοπίας, αλλά για κάτι προσωπικό του Σερ Οράτιου», είπε ο Ρόμπερτ Σέσιλ.

«Πρόβλημα υγείας;» ρώτησε ο Τζωρτζ Μπράιαν.

«Μπα! Ας μιλήσει καλύτερα ο ίδιος», είπε ο Χένρυ Κάρεϋ. «Πες μας! Τόση ώρα σε περιμένουμε! Ίσως να μπορούμε να σε βοηθήσουμε!»

«Αχ, Θεέ μου! Τι να βοηθήσετε; Ξανά και ξανά και ξανά τα ίδια, όπως τότε», μονολόγησε ο Σερ Οράτιος σφίγγοντας τα δόντια, ενώ στριφογύριζε αμήχανα το ποτήρι με την μπύρα και κουνούσε το κεφάλι του φανερά εκνευρισμένος. Το χέρι του σφίχτηκε γύρω από το γυάλινο ποτήρι, καθώς το στριφογύριζε. Κόντεψε να το σπάσει και παραλίγο να χυθεί η μπύρα στο τραπέζομάντηλο! Ξεφυσούσε!

«Τι εννοείς;» ρώτησε ο Μπαρμπέιτζ. «Μας κρατάς τόση ώρα σ' αγωνία».

«Πάντα τα ίδια! Μια ζωή τα ίδια!» είπε αναστενάζοντας ο Σερ Οράτιος που φαινόταν να μην ακούει. «Κυνηγημένοι! Λες και μας κυνηγά η ίδια κατάρρα!» είπε φανερά εκνευρισμένος.

«Τι εννοείς, Οράτιε; Ποιος σας κυνήγησε; Τι έγινε; Εννοείς το ότι έφυγες από την πατρίδα σου ή κάτι άλλο; Κι αν είναι κάτι διαφορετικό, πώς και δεν το ξέρουμε;» ρώτησε απαντώντά ο Τομ Ποπ.

«Ζήτησα από την Βασίλισσα το μονοπώλιο του καλαμποκιού στον Νέο Κόσμο, αρνήθηκε και με εξόρισε», είπε βιαστικά και ψιθυριστά ο Σερ Οράτιος, χαμηλώνοντας το κεφάλι. «Πίστευα ότι θα αμειβόμουν για τις υπηρεσίες που πρόσφερα στο Στέμμα, στο κράτος, με τα χρήματα που έδωσα για την Αρμάδα μας, τις οικονομικές συμφωνίες που έκλεισα με τα άλλα κράτη και τις πληροφορίες που έδωσα σαν κατάσκοπος, κάτι θα κέρδιζα τώρα που μεγάλωσα. Αν δεν έδινα τα χρήματα, θα είχαμε δική μας Αρμάδα να αντιμετωπίσει την ισπανική; Πανίσχυροι ήταν οι Ισπανοί! Χάλασα σχεδόν όλα μου τα λεφτά για την Αγγλία και δεν αμειβομαι! Είχε στόλο η Αγγλία; Όχι βέβαια! Δεν πολέμησα κι εγώ; Δεν πήρα την αρχηγία που μου πρότειναν... Όμως πολέμησα από ενα δικό μου πλοίο! Και τι κέρδισα; Διώκομαι!»

«Ω! Εκπλήσσομαι! Τι λες, Οράτιε; Σε εξόρισε; Μιλάς σοβαρά;» κατάφερε να φελλίσει ο Χένρυ Κάρεϋ.

Κοιτάχτηκαν όλοι μεταξύ τους αμήχανα με μάτια ορθάνοιχτα από την έκπληξη! Ο Σερ Οράτιος κοίταξε μπροστά στο κενό, έξυσε το πιγούνι του και άφησε μια σταγόνα από δάκρυ να κυλήσει στο αριστερό του μάγουλο χωρίς να το σκουπίσει.

«Θες να μας πεις λεπτομέρειες;» ρώτησε ο Σερ Ρόμπερτ Σέσιλ. «Στενοχωρήθηκες με ό,τι έγινε στο Παλάτι. Σε καταλαβαίνω. Μήπως υπάρχει και κάτι άλλο; Πες μας να ξέρουμε να το διευθετήσουμε. Ο Χένρυ είναι ξάδελφος της Βασίλισσας. Και η Βασίλισσα ενδιαφέρεται για τους συγγενείς της Άννας Μπολέιν».

«Άσε! Είναι πολλά μαζί! Δεν πιστεύω ότι θ' αλλάξει γνώμη. Ήταν κάθετη!» λέει σκύβοντας το κεφάλι και πιάνοντάς το με τα χέρια του, ο Σερ Οράτιος, πρόσθεσε: «Κατανοώ την θέση της, πίστευα όμως ότι κάτι θα κέρδιζα από όλα αυτά! Τόσα πρόσφερα! Βλέπω, όμως, ότι δεν μπορεί να γίνει κάτι. Η Βασίλισσα είναι ανένδοτη! Δεν σηκώνει κουβέντα! Απογοητεύτηκα!» Έκλεισε τα μάτια συνεχίζοντας: «Τουλάχιστον στο Μπράμπαχαμ θα 'χω μαζί μου την Άννα», σχολίασε.

«Μπράμπαχαμ; Τι εννοείς;» ρώτησαν με μια φωνή ο Σερ Ρόμπερτ Σέσιλ και ο Σαίξπηρ.

«Ναι, φίλοι μου! Η Βασίλισσα με εξόρισε στο Μπράμπαχαμ! Εκεί θα ζω

τώρα... Ευτυχώς που της Άννας της αρέσουν οι ντάλιες και οι τουλίπες! Είναι έγκυος και το παιδί μας εκεί θα γεννηθεί. Θα φυτέψει πολλά λουλούδια μου είπε. Πιστεύω, φίλοι μου, να 'ρχεστε να μας βλέπετε! Οι Κρόμβελ θα με βοηθήσουν στην μετακόμιση και θα έρχονται να με βλέπουν. Πρόλαβα να τους δω το μεσημέρι», συνέχισε τα λόγια του ο Σερ Οράτιος χωρίς να λογαριάζει τι τον ρωτούσαν. Δεν άκουγε...

«Ναι, ξέρω, πάντα είχατε καλή σχέση μ' αυτούς», παρατήρησε ο Σαίξπηρ, «από την εποχή του Λόρδου Τόμας Κρόμβελ θυμάμαι». «Αλλά Μπράμπαχαμ;» ξαναρώτησε ο Σαίξπηρ με απορία.

«Ναι, Ουίλλιαμ, έχουμε σχέση, όπως ξέρεις, μαζί τους εδώ και χρόνια», είπε με πίκρα ο Σερ Οράτιος. «Η Βασίλισσα εκεί με εξόρισε! Φεύγουμε την άλλη εβδομάδα. Οι Κρόμβελ σίγουρα θα έρχονται, αλλά θα 'θελα να έβλεπα και σας. Σας περιμένουμε! Ξέρω βέβαια ότι εκεί πάνω θα 'χει περισσότερο χιόνι από δω, γιατί είναι βορειότερα. Δεν θέλω να χαθούμε!»

«Λυπάμαι ειλικρινά! Αφού ήταν τόσο κάθετη και εξοργισμένη, δεν σηκώνει κουβέντα... Δεν μπορώ να κάνω κάτι... Λυπάμαι!» είπε ο Χένρυ Κάρεϋ με εμφανή την εικόνα της στενοχωρίας να ζωγραφίζεται στο πρόσωπό του. «Ελπίζω η Άννα να σου κάνει καμιά κορούλα τώρα, μετά τους δυο γιους», συνέχισε ο Χένρυ Κάρεϋ...

«Δεν θα χαθούμε», απάντησε ο Σερ Ρόμπερτ Σέσιλ. «Θα ερχόμαστε! Έτσι δεν είναι, φίλοι μου;»

«Ναι, Οράτιε!» απάντησαν όλοι.

«Μόνο δεν σ' αφήνουμε! Παρέα μας είσαι και εκλεκτός φίλος», είπε ο Τομ Ποπ.

Έγινε για λίγο σιωπή. Μόνο οι κουβέντες από τα διπλανά τραπέζια ακούγονταν.

«Τι λέγαμε;» είπε ο Σαίξπηρ σπάζοντας την σιωπή. «Πάρτε λίγο ελάφι να μην μας βαρέσει η μπύρα. Φάτε λίγο κρέας. Το 'χει ωραία ψημένο ο Τζώβυ! Δεν σας αρέσει;»

«Για πες μας, Οράτιε», είπε ο Χένρυ Κάρεϋ, «είπες ότι κάτι ξανάγινε! Σε σένα έγινε ή σε κάποιον άλλο συγγενή σου; Τέλειωσε τα λόγια σου. Είπες κάτι, μην μας κρατάς άλλο σε αγωνία».

Ο Σερ Οράτιος δεν μιλάει· παίρνει ένα κομμάτι κρέας από το καλοψημένο ελάφι και μια ψητή πατάτα. Παίρνουν όλοι από έναν μεζέ! Δύσκολα μπορούσε κάποιος να αντισταθεί στην τέχνη του μάγειρα που πριν από λίγο καιρό δούλευε και στο Παλάτι. Ωραία πιάτα με κρέας ή ψάρι, όμορφα διακοσμημένα με σπαράγγια, καρότα, μανιτάρια, μπρόκολο, πατάτες, ραπάνια... Ήταν μάστορας ο Τζώβυ!

«Χμ, τέτοιος που είναι», ψιθύρισε σκύβοντας στ' αυτί του Χένρυ Κάρεϋ

ο Τομ Ποπ, «τι περίμενε; Τσιγκούνης σ' όλα του και του αρέσουν και οι μικρές!»

«Ναι, ναι», ψιθύρισε και ο Χένρυ Κάρεϋ, «αυτά πληρώνει! Τα πάθη του! Άμα θέλει κάτι, δεν διστάζει! Πώς να τον εμπιστευτεί η Βασίλισσα; Αυτός μπορεί, αν αποκτήσει δύναμη, να μας διαλύσει. Είναι ήδη πρέσβης της Βενετίας εδώ... Μεγάλη δύναμη με μεγάλο στόλο!»

«Δίκιο έχεις», ψιθύρισε ο Τομ Ποπ.

«Ξέρεις, αγαπητέ μου, πόσες φορές τον άκουσα να κατηγορεί ασύστολα άλλους ακόμα και πέρα από την αποστολή του; Να δεις με τι ευκολία το 'κανε! Δεν φαντάζεσαι!» είπε ο Χένρυ Κάρεϋ σκύβοντας για να μην ακουστεί.

«Σοβαρά;» έκανε με έκπληξη ο Τομ Ποπ, ανοίγοντας διάπλατα τα μάτια. «Κατάσκοπος είναι βέβαια, αλλά μήπως το παράκανε; Υπάρχουν και όρια!»

«Εγώ τα ζούσα κάθε φορά που ερχόταν στο Παλάτι η γλώσσα του δεν σταμάταγε! Καλό δεν έβρισκε να πει για κανέναν!» ψιθύρισε ο Χένρυ Κάρεϋ στριφογυρίζοντας νευρικά το ποτήρι του και κοιτώντας απέναντι προς το παράθυρο. «Απαίτησε να 'χει το μονοπώλιο του καλαμποκιού στον Νέο Κόσμο! Άκουσον άκουσον! Μα γίνονται αυτά; Ένας τέτοιος άνθρωπος να τα διαφεντεύει όλα; Να αποκτήσει τον έλεγχο; Είναι δυνατόν; Ήταν όμως πολύ καλός διπλωμάτης», συμπλήρωσε. «Αυτό πρέπει να του το αναγνωρίσουμε! Πράγματι πρόσφερε, δεν λέω. Αλλά για σκέψου... Πρέσβης της Βενετίας, άριστος διπλωμάτης, έμπορος, με μεγάλη οικονομική ισχύ, τι θα γινόταν! Θα μας χόρευε όλους αν είχε και το μονοπώλιο στον Νέο Κόσμο».

«Τι ψιθυρίζετε εσείς οι δύο και δεν μας λέτε κι εμάς;» σχολίασε χαμογελαστά ο κόμης Σέσιλ μασώντας μια μπουκιά ψωμί.

«Τίποτε ιδιαίτερο», απάντησε ο Χένρυ Κάρεϋ. «Λέγαμε για την ανάγκη δημιουργίας ενός νέου θεάτρου και πρότεινα να φτιάξουμε ένα κοντά στην Γέφυρα του Λονδίνου...»

«Ενδιαφέρον ακούγεται», είπε ο Σαίξπηρ, «αλλά ας ακούσουμε την συνέχεια από τον Σερ Οράτιο. Θα μας πεις, έτσι Οράτιε; Βλέπω να δυσκολεύεσαι...»

Ο Σερ Οράτιος κοίταξε τον Σαίξπηρ και άπλωσε το χέρι του στο καρβέλι το ζεστό ψωμί που ήταν μπροστά του. Το πήρε κι έκοψε ένα κομμάτι. Το μίρασε στα δύο και έδωσε μάλλον αμήχανα το μισό στον Σερ Ρόμπερτ. Κοίταξε κατά το ταβάνι και μασουλώντας άρχισε να λέει: «Δεν έγινε σε μένα, αλλά σε ένα πρόγονό μου, τον Ουμπέρτο· όχι εδώ, αλλά στην μακρινή πατρίδα μου, πριν πολλά χρόνια. Πάνω από διακόσια», είπε αναστενάζοντας ο Σερ Οράτιος. «Τον έλεγαν και Μεγάλο» συνέχισε.

«Πού έγινε; Στην Γένοβα; Στην Βενετία;» ρώτησε με αγωνία ο Τζωρτζ Μπράιαν.